

Магістр 2 курсу

факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. Розглянуто систему мотивації працівників на підприємстві та можливість отримання позитивного синергетичного ефекту від упровадження цілісної ефективної мотиваційної системи на підприємствах, що дозволять отримати додаткові економічні вигоди.

Аннотация. Рассмотрена система мотивации рабочих на предприятии и возможность получения позитивного синергического эффекта от внедрения целостной эффективной мотивационной системы на предприятиях, которые позволят извлечь дополнительные экономические выгоды.

Annotation. The system of motivation of workers at an enterprise and the possibility of receiving positive synergy effect from introduction of the integral effective motivational system at the enterprises allowing to capture additional economic benefits are considered.

Ключові слова: система мотивації, синергетичний ефект, цілісна мотивація.

На сьогоднішній день будь-яке підприємство повинно вести гідну конкурентну боротьбу, знаходити та розширювати свою позицію на ринку товарів і послуг. Отже, воно потребує внеску кожного працівника в досягнення цілей підприємства, оскільки людина є найважливішою та незамінною частиною виробничого процесу. Таким чином, питання вивчення систем мотивації, використовуваних на українських підприємствах у сучасних економічних умовах, є досить актуальним.

Метою даної статті є теоретичне обґрунтування переліку структурних елементів системи мотивації працівників на підприємстві та можливості отримання синергетичних ефектів від їх взаємодії.

В економічній літературі було розроблено велику кількість

працівників підприємства. Значну увагу цим питанням приділяли такі всесвітньо відомі дослідники, як: А. Маслоу, М. Армстронг, М. Портер, К. Альфредер, Л. Гілберт, Д. Мак-Грегор та ін. Серед них присутні роботи сучасних українських дослідників: А. Колоного, А. Крушевського, І. Петрової, Р. Кулікова, Л. Лутай, Е. Лібанової, Г. Назарової, В. Оникієнко, В. Кулійчук, Л. Позднякової, В. Сладкевича та інших вчених.

Незважаючи на те, що в економічній літературі існує значна кількість наукових досліджень, мотивація трудової діяльності працівників рідко розглядається в них як цілісна система, яка здатна формувати позитивні синергетичні ефекти. На сьогоднішній день важливо створювати цілісну систему мотивації, а не використовувати просто окремі, не пов'язані один із одним заходи, тому що формування та функціонування ефективної мотиваційної системи неможливе без врахування соціальних та інституціональних факторів мотивації трудової діяльності, що склалися в тій чи іншій країні.

Тільки цілісна мотиваційна система здатна створити конкретну структуру мотивів, після яких праця робітника буде високопродуктивною та якісною. Структура цілісної ефективної мотиваційної системи містить у собі економічні, соціальні, інституціональні, психологічні та організаційні складові та їх активну взаємодію, здатну сформувати позитивні синергетичні ефекти. Вони є основним критерієм ефективної мотиваційної системи, тому що це відкрита складна система, активна взаємодія елементів якої здатна формувати операційну, фінансову, оптимізаційну й самоорганізаційну синергію.

Головною умовою ефективного впровадження мотиваційної системи на підприємстві є необхідність постійної активної взаємодії її елементів. Якщо впровадження нової системи не буде носити цілісного та комплексного характеру, не буде здійснюватись на постійній основі, або деякі з елементів будуть проігноровані, ця система не дасть жодного з очікуваних ефектів. Тобто критерієм ефективності мотиваційної системи виступає її здатність формувати стійкі синергетичні ефекти, коли ефективність мотиваційної системи в цілому буде набагато вищою, ніж проста сума ефектів, що можуть бути отримані від функціонування кожного її елемента окремо [1].

Отримання позитивного синергетичного ефекту від упровадження цілісної мотиваційної системи на підприємствах багато в чому залежить від того, наскільки при цьому будуть враховані національні особливості ціннісних орієнтацій і мотивів, що спонукають людину до праці, національна структура трудової сфери країни та інші інституціональні фактори [2].

Можна зробити висновок, що впровадження цілісної мотиваційної системи та отримання позитивного синергетичного ефекту дозволять

підприємствам отримати додаткові економічні вигоди у вигляді зростання ефективності вкладень в освіту та підвищення кваліфікації працівників, зменшення плинності кадрів та інших показників. Але механізм трудової мотивації на підприємствах буде ефективним лише в тому випадку, якщо буде спроможним відчувати будь-які зміни в мотиваційній системі, оперативно реагувати на них і гнучко спрямовувати розвиток мотивації у потрібному напрямі.

Наук. керівн. Мартиненко М. В.

Література: 1. Семикіна М. Аспекти перебудови ментальності працівників у системі мотиваційного менеджменту / М. Семикіна // Україна: аспекти праці. – 2001. – № 4. – С. 40–46. 2. Занг В.-Б. Синергетическая экономика. Время и перемены в нелинейной экономической теории / Занг В.-Б. ; [пер. с англ.]. – М. : Мир, 1999. – 379 с.